

**2012 m. lapkričio 27 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybės atstovų
išvados dėl sveikatinamojo fizinio aktyvumo skatinimo**

(2012/C 393/07)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA IR VALSTYBIŲ NARIŲ VYRIAUSYBIŲ
ATSTOVAI,

pasaulyje priešlaikinio mirtingumo ir sergamumo rizikos
veiksny (²);

1. PRIMINDAMI PRIEDE IŠVARDYTUS SU ŠIUO KLAUSIMU SUSIJUSIUS POLITINIUS DOKUMENTUS IR VISŲ PIRMA:

1. 2011 m. gegužės 20 d. priimtą 2011–2014 m. Europos Sąjungos darbo planą sporto srityje (¹), kuriame nustatyta, kad sveikatinamasis fizinis aktyvumas yra viena iš prioritetinių ES lygio bendradarbiavimo sporto srityje temų, ir kuriuo įsteigta Sporto, sveikatos ir dalyvavimo ekspertų grupė, kuriai pavesta išnagrinėti būdus, kaip skatinti sveikatinamąjį fizinį aktyvumą ir dalyvavimą masinėse sporto šakose;

2. 2007 m. liepos 7 d. Komisijos Baltąją knygą dėl sporto (²), kurioje pabrėžta fizinio aktyvumo svarba ir išdėstytas Komisijos planas iki 2008 m. pabaigos pasiūlyti fizinio aktyvumo gaires; ir 2011 m. sausio 18 d. Komisijos komunikatą „ES lygmens veiksmų sporto sektoriuje svarbos didinimas“ (³), kuriame pripažinta, kad sportas yra esminis visos viešosios politikos strategijos, skirtos skatinti fizinį aktyvumą, veiksnys, ir paraginta toliau dėti pastangas rengiant nacionalines gaires, įskaitant peržiūros ir koordinavimo procesą;

2. ATKREIPDAMI DĖMESĮ Į:

1. ES fizinio aktyvumo gaires, kurios palankiai įvertintos 2008 m. lapkričio mėn. neoficialiame už sporto sritį atsakingų ES ministrų susitikime priimtose pirmininkaujančios valstybės narės išvadose, kuriose raginama įgyvendinti tarpsektorinę politiką siekiant skatinti visų gyventojų, nepriklausomai nuo jų socialinės klasės, amžiaus, lyties, rasės, etninės priklausomybės ir fizinių pajėgumų, fizinį aktyvumą (⁴);

3. ATSIŽVELGDAMI Į TAI, KAD:

1. Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) neseniai nustatė, kad nepakankamas fizinis aktyvumas yra ketvirtas pagal svarbą

2. fizinis aktyvumas yra vienas veiksmingiausių būdų užkirsti kelią neužkrečiamoms ligoms ir kovoti su nutukimu (⁵). Taip pat vis daugėja duomenų, kad esama teigiamos koreliacijos tarp fizinio lavinimo ir psichikos sveikatos bei kognityvių procesų (⁶). Kai trūksta fizinio aktyvumo, neigiamas poveikis daromas ne tik atskirų žmonių sveikatai, bet ir sveikatos priežiūros sistemoms bei visai ekonomikai, nes fizinis neaktyvumas sukelia didelių tiesioginių ir netiesioginių ekonominių sąnaudų (⁸). Fizinis aktyvumas yra naudingas bet kokio amžiaus žmonėms ir yra itin aktualus atsižvelgiant į Europos senėjančią visuomenę ir į poreikį išlaikyti gerą gyvenimo kokybę esant bet kokio amžiaus, nes jis teikia naudos prevencijos, gydymo ir reabilitacijos srityse;

3. didėjant sąmoningumui apie sveikatinamojo fizinio aktyvumo svarbą viso gyvenimo metu, įvairiais lygiais ir įgyvendinant įvairias strategijas, politikos priemones bei programas fizinis aktyvumas vis labiau skatinamas. Kai kuriose ES valstybėse narėse įdėta daug pastangų siekiant suteikti piliečiams galimybę tapti fiziškai aktyvesniems ir paskatinti juos tai daryti. Sąmoningumo ugdymas siekiant propaguoti fizinį aktyvumą, į šią veiklą įtraukiant sporto sektoriaus subjektus, gali būti naudinga piliečių informavimo priemonė;

4. apskritai rekomenduojamą fizinio aktyvumo lygį pasiekusių ES piliečių dalis pastaraisiais metais neišaugo, o kai kuriose šalyse fizinio aktyvumo lygis mažėja (⁹). Tai, kad fizinio neaktyvumo lygis šiuo metu yra toks aukštas, kelia didelį susirūpinimą ES ir jos valstybėms narėms tiek sveikatos ir socialiniu, tiek ekonominiu požiūriu;

5. siekiant veiksmingai skatinti fizinį aktyvumą, kad būtų padidintas fizinio aktyvumo lygis, šioje veikloje turi dalyvauti įvairūs 6 dalyje nurodyti sektoriai, įskaitant sporto sektorių, atsižvelgiant į tai, kad sportinė veikla ir sportas visiems yra vieni iš svarbiausių fizinio aktyvumo šaltinių;

(¹) OL C 162, 2011 6 1, p. 1.

(²) Dok. 11811/07 – KOM(2007) 391 galutinis.

(³) Dok. 5597/11 – KOM(2011) 12 galutinis.

(⁴) ES fizinio aktyvumo gairės: http://ec.europa.eu/sport/library/documents/c1/eu-physical-activity-guidelines-2008_lt.pdf. Pirmininkavusios Prancūzijos išvados dėl sporto ir sveikatos: http://ec.europa.eu/sport/library/documents/b21/ue08pfue_conclusions_presidence_definitives_en.pdf.

(⁵) Visuotinės rekomendacijos dėl fizinio aktyvumo sveikatos labui, PSO, 2010 m.

(⁶) http://www.who.int/healthinfo/global_burden_disease/global_health_risks/en/index.html.

(⁷) <http://www.health.gov/paguidelines/Report/pdf/CommitteeReport.pdf>.

(⁸) PSO Europa (2007 m.). Europos fizinio aktyvumo sveikatos labui skatinimo sistema.

(⁹) Europos Komisija. Speciali Eurobarometro apklausa Nr. 183-6 (2003 m. gruodžio mėn.), Nr. 246 (2006 m. lapkričio mėn.), Nr. 213 (2004 m. lapkričio mėn.) ir Nr. 334 (2010 m. kovo mėn.).

6. ES fizinio aktyvumo gairės yra tinkamas pagrindas skatinant tarpsektorinę politiką, kuria būtų siekiama skatinti fizinį aktyvumą, visų pirma sporto, sveikatos priežiūros, švietimo, aplinkos, miestų planavimo ir transporto srityse, nes jose pateikiamos rekomendacijos valstybėms narėms, kaip rengti nacionalines sveikatinamojo fizinio aktyvumo strategijas;
7. kai kurios valstybės narės, vykdydamos nacionalinę politiką ir strategijas, jau įgyvendina šias gaires ar tam tikrus principus, kuriais jos yra grindžiamos. Tačiau apskritai atskirų valstybių narių požiūris labai skiriasi, ir būtų galima užtikrinti dar geresnį gairėse numatytos sveikatinamojo fizinio aktyvumo politikos įgyvendinimą;
8. vadovaudamasi savo įgaliojimais, Sporto, sveikatos ir dalyvavimo ekspertų grupė nustatė rinkinių rekomenduojamų priemonių, susijusių su konkrečiais aspektais siekiant veiksmingiau skatinti sveikatinamąjį fizinį aktyvumą. Šias priemones, be kita ko, sudaro ⁽¹⁾:
- indėlis įgyvendinant ES iniciatyvą, kad taikant negriežtos stebėsenos sistemą būtų skatinamas ES fizinio aktyvumo gairių įgyvendinimas valstybėse narėse,
  - rekomendacijos dėl sporto ir sveikatos priežiūros sektorių tvirtesnio bendradarbiavimo valstybėse narėse,
  - principai, susiję su fizinio aktyvumo indėliu siekiant užtikrinti vyresnių žmonių aktyvumą ES ir jos valstybėse narėse;
4. RAGINA ES VALSTYBES NARĖS:
1. toliau daryti pažangą rengiant bei įgyvendinant strategijas ir formuojant tarpsektorinę politiką, kuriomis būtų siekiama skatinti fizinį aktyvumą atsižvelgiant į ES fizinio aktyvumo gaires arba principus, kuriais jos yra grindžiamos;
  2. tinkamu lygiu skatinti ir remti sporto sektoriaus iniciatyvas, kuriomis būtų siekiama skatinti fizinį aktyvumą, pavyzdžiui, konkretūs gaires, kaip pagerinti vietos sporto klubų pasiūlymus fizinio aktyvumo srityje, specialias sporto organizacijų nustatomas programas, skirtas tam tikrai sporto šakai, ir sporto visiems programoms ar konkrečius veiksmus kūno rengybos klubuose, kuriuos galėtų taikyti sporto judėjimo bei kūno rengybos sektoriaus subjektai ir kuriais būtų galima sudaryti palankesnes sąlygas bendradarbiavimui su kitais sektoriais, ypač švietimo ir sveikatos priežiūros srityse;
3. skatinti, kad remiant vyresnių žmonių aktyvumą fizinis aktyvumas būtų įtrauktas į nacionalinę politiką bei sporto finansavimo programas, ir galiausiai apsvarstyti galimybę vykdyti projektus, kuriais būtų siekiama propaguoti sveikatinamąjį fizinį aktyvumą tarp vyresnio amžiaus žmonių, kartu atsižvelgiant į skirtingus funkcinį pajėgumų lygius;
4. atitinkamais atvejais ir remiantis nacionalinės sveikatos priežiūros sistemos principais skatinti glaudesnę sporto, sveikatos priežiūros ir kitų sektorių bendradarbiavimą, atsižvelgiant į kai kuriose valstybėse narėse parengtus geriausios praktikos pavyzdžius;
5. apsvarstyti galimybę pasinaudoti sąmoningumo ugdymo ir informacijos teikimo priemonėmis nacionaliniu ir vietos lygiu, kad būtų didinamas piliečių suinteresuotumas pradėti aktyvesnę gyvenseną;
5. PRAŠO EUROPOS SAJUNGOS TARYBAI PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS NARĖS, VALSTYBIŲ NARIŲ IR KOMISIJOS ATITINKAMOJE JŲ KOMPETENCIJOS SRITYSE:
1. intensyvinti bendradarbiavimą tarp tų politikos sektorių, kuriuose, vadovaujantis ES fizinio aktyvumo gairėmis, turi būti skatinamas fizinis aktyvumas, visų pirma sporto, sveikatos priežiūros, švietimo, aplinkos, miestų planavimo ir transporto sektorių bendradarbiavimą;
  2. užtikrinti, kad vykdant su Europos aktyvaus senėjimo ir kartų solidarumo metais (2012 m.) susijusią tolesnę politinę veiklą ir nacionalinėse sporto visiems strategijose prireikus būtų atsižvelgta į fizinio aktyvumo, kuriuo remiamas vyresnių žmonių aktyvumas, principus, kuriuos parengė Sporto, sveikatos ir dalyvavimo ekspertų grupė;
  3. pagerinti politikos, kuria siekiama skatinti sveikatinamąjį fizinį aktyvumą bei dalyvavimą sportinėje veikloje ES ir jos valstybėse narėse, faktinių duomenų bazę, pavyzdžiui, įtraukiant fizinio aktyvumo klausimą į 2013–2017 m. Europos statistikos programą;
6. PRAŠO EUROPOS KOMISIJOS:
1. atsižvelgiant į anksčiau šioje srityje atliktą darbą, visų pirma į ES fizinio aktyvumo gaires, pateikti pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos dėl sveikatinamojo fizinio aktyvumo ir apsvarstyti galimybę numatyti negriežtos stebėsenos sistemą, kad remiantis tam tikrais rodikliais, kurie būtų kuo labiau grindžiami turimais duomenų šaltiniais, būtų vertinama padaryta pažanga, kaip yra nustatyta Sporto, sveikatos ir dalyvavimo ekspertų grupės;
  2. reguliariai skelbti apžvalgas apie sportą bei fizinį aktyvumą ir būsimoje ES mokslinių tyrimų programoje atsižvelgti į su sveikatinamuoju fiziniu aktyvumu susijusius mokslinius tyrimus;

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/sport/news/20120803-eu-xg-shp-fin-rpt_en.htm.

3. skatinti ir remti keitimąsi ES geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su sveikatinamuoju fiziniu aktyvumu ir dalyvavimu sportinėje veikloje, *inter alia*, teikiant paramą projektams ir skleidžiant informaciją apie jų rezultatus pagal atitinkamas ES finansavimo schemas ir programas. Keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais galėtų būti susijęs su šiomis sritimis:
- švietimu, informavimu ir visuomenės sąmoningumo ugdymu visais atitinkamais lygiais,
  - atitinkamų politikos sektorių bendradarbiavimu ir atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimu siekiant įgyvendinti galiojančias gaires,
  - sporto judėjimo, visų pirma klubų, ir sportą visiems propaguojančių organizacijų vaidmeniu,
  - sėkmingomis strategijomis, politikos priemonėmis ir programomis, įskaitant vertinimo rezultatus,
- galimomis politikos ir teisėkūros priemonėmis, kurios buvo veiksmingos sprendžiant fizinio neaktyvumo problemą atskirose ES valstybėse narėse;
4. apsvarstyti galimybę paskelbti kasmetinę Europos sporto savaitę (atsižvelgiant į jos finansinius ir organizacinius aspektus) kaip fizinio aktyvumo ir dalyvavimo sportinėje veikloje visais lygiais skatinimo priemonę, atsižvelgiant į panašias nacionalines iniciatyvas ir bendradarbiaujant su atitinkamomis sporto organizacijomis. Tokios savaitės metu reikėtų remtis esamomis sąmoningumo ugdymo kampanijomis atsižvelgiant į jų metu įgytą patirtį ir suteikiant joms papildomos vertės, ir pasinaudoti susijusių projektų, finansuotų vykdant 2009 m. parengiamąją veiklą sporto srityje, rezultatais, taip pat projektų, finansuojamų pagal susijusį kvietimą teikti paraiškas vykdant 2012 m. parengiamąją veiklą, apimančią sąmoningumo ugdymą sporto srityje, rezultatais.
-

PRIEDAS

- 2011 m. gruodžio 1–2 d. Tarybos išvados „Sveikatos skirtumų panaikinimas ES imantis bendrą sveikos gyvensenos skatinimo veiksmų“ ⁽¹⁾,
  - Europos Komisijos Baltoji knyga dėl Europos strategijos su mityba, atsveikimu ir nutukimu susijusioms sveikatos problemoms spręsti ⁽²⁾,
  - 2011 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 940/2011/ES dėl Europos aktyvaus senėjimo ir kartų solidarumo metų (2012) ⁽³⁾, įskaitant fizinio aktyvumo vaidmenį šioje srityje.
-

⁽¹⁾ Dok. 16708/11.

⁽²⁾ Dok. 9838/07 – KOM(2007) 279 galutinis.

⁽³⁾ OL L 246, 2011 9 23, p. 5.